

AIKIDO, zahvat yokomen-uchi

tetivu izaziva se grčenje stopala (refleks A.t.). Zbog velikih, ponavljanih naprezanja javljaju se degenerativne promjene (tendinitis), koji slabe snagu i pogoduju rupturama (češće u starijih sportaša, veterana, trenera). Pri rupturi tetive, povrijeđeni osjeća kao da je »udaren kamenom«, uz umjeren bol i funkcionalnu nemoć (hod na prstima otežan ili nemoguć). Liječenje rupture je kirurško ili konzervativno.

AIBA (franc. Association Internationale de Boxe Amateur), Međunarodno udruženje amaterskog boksa, osn. u Dublinu (Irska) 1947. Nastavilo je raniji rad FIBA (Fédération Internationale de Boxe Amateur) osn. 1920, a koje se kompromitiralo suradujući s fašističkim režimima. Jugoslavija je primljena u članstvo AIBA na kongresu u Kobenhavnu 1950; AIBA organizira boks na OL, pridružuje PE svake druge god., a od 1974 svake druge god. i PS.

AIESEP (franc. Association Internationale des Ecoles Supérieures d'Education Physique), Međunarodno udruženje visokih škola za tjelesni odgoj, osn. 1962 u Lisabonu (Portugal), sa sjedištem u Liègeu (Belgija). Osnovni zadaci AIESEP: međusobna suradnja na području visokog obrazovanja te na poslovima istraživanja u šk. tjeles. odgoju i vrhunskom sportu.

aikido, jap. vještina samoobrane, jedna od borilačkih škola samoobrane (džu džucu), koju je na temelju starije vještine aikijutsu 1925 modernizirao i sistematizirao Morihei Uyeshiba. On je vještinu samoobrane bazirao na mističnom principu ki, unutrašnjoj energiji kojom čovjek raspolaže, ali je često ne zna upotrijebiti, a u teoriji a. unio je i dosta vjerskih elemenata. Postoje dva različito usmjerena centra a.: Aikido Hombu i Joshinkan. Uz njih, u posljednje vrijeme, sve veći interes pobuđuje Tomiki škola, koja je vježbama dala sp. obilježje. A. se sastoji od oko 2600 zahvata obrane, svrstanih u pet osnovnih principa. Tehnika a. pretežno se zasniva na kružnim pokretima bacanja u kojima napadač iskorišćuje svoju snagu i zamahe tijela, da bi primijenio zahvate koji bi mogli ugroziti zglatke i laktove svog protivnika. A. se proširio u svijetu kao borilačka

vještina i kao rekreativna djelatnost, pa se njime bave i djeca, žene i stariji. Često su a. klubovi povezani sa džudo klubovima. I u našoj zemlji postoji nekoliko a. klubova.

Aikido Hombu, jap. centar aikida, organizacija koja okuplja najviše aikido klubova i društava u svijetu; na čelu joj je sin osnivača Morihei Uyeshibe, Kisshomaru Uyeshiba. Označuje i tradicionalni stil a., s religioznim aspektom koji se gaji u toj organizaciji.

aikidoka, aikido: onaj koji se bavi aikidom; u užem smislu, onaj koji je položio ispit za nosioca majstorskog zvanja u aikidu.

aikijutsu, jedna od drevnih jap. borilačkih vještina, stara oko 700 god., dio džu džucu. Bazirala se na bacanjima i zahvatima obrane, pritiscima i iskretanju zglobova ruku protivnika. Njena suvremena verzija je aikido.

Aintree, [1] auto-moto trkalište u Lancashireu kod Liverpoola (V. Britanija), 1956-62 održavao se GP V. Britanije u formuli 1; [2] košarkaški sport: trkalište s preponama u Lancashireu kod Liverpoola (V. Britanija), mjesto održavanja utrke u steeplechaseu za GP.

AIOCC (franc. Association Internationale des Organisateurs de Courses Cyclistes), Udruženje organizatora međunarodnih biciklističkih utrka, osn. 1954 sa sjedištem u Parizu. AIOCC ima amatersku i profesionalnu sekciju. Predsjednik AIOCC je u pravilu predsjednik profesionalne sekcije, a predsjednik amaterske sekcije je potpredsjednik AIOCC. To udruženje djeluje samostalno u sastavu UCI.

AIOCC-pokal, biciklizam: godišnja nagrada za najuspješniju amatersku nac. reprezentaciju u svijetu, uspostavljena 1967.

AIP Jugoslavija (engl.) → Zbornik zrakoplovnih podataka

AIPS (franc. Association Internationale de la Presse Sportive), Međunarodna organizacija sportskih novinara, osn. 1924 u Parizu. Udruženje sportskih novinara Jugoslavije član je AIPS od 1964.

AIT (franc. Alliance Internationale de Tourisme), Međunarodni turing savez, osn. 1898 u Luxembourg. sa sjedištem u Ženevi. U

AIT se učlanjuju nac. organizacije za jahanje, motonautiku, pješačenje, turistički biciklizam i turistički automobilizam. Jugoslaviju u AIT zastupa Auto-moto savez Jugoslavije.

aiuchi (jap.; uzajamni udarci), karate: naziv za znak kojim sudac (spajanjem svojih šaka ispred prsa) proglašava poništenje dvaju udaraca jednake vrijednosti, što su ih istodobno izvela dva karateka. Pokrajni suci na taj znak ispred tijela postavljaju zastavice, jednu prema drugoj.

AJS, engl. tvornica motocikla u Wolverhamptonu, osnivač A. J. Stevens. Na motociklima AJS su, 1921, vozači H. Daries i E. Williams osvojili dvostruku pobjedu na utrci Tourist Trophy; vozač L. Graham pobjednik je na PS u kategoriji do 500 ccm na kružnim betonskim stazama, kao i 1957 Bil Nilsson u istoj kategoriji na moto-krosu.

Akademac, Auto-moto klub, osn. 1948 u Beogradu kao AMK studenata Beogradskog univerziteta. Momčadski prvak Jugoslavije 8 puta, od toga jednom na brzinskim utrka, na kružnim stazama (1968), a sedam puta u reliju (1969-73, 1976-77); organizator YU-relija od 1967.

Akademikar, Veslačka sekcija istoimenog Fiskulturnog društva studenata, osn. 1945 u Zagrebu; pobjednik na PJ 1946 u samcu i dvojcu na parici. Poslije toga dolazi do fuzije sa Zagrebačkim omladinskim fiskulturnim društvom Mladost u Omladinsko studentsko fiskulturno društvo Mladost, koje se od 1954 naziva Akademsko sportsko društvo Mladost.

akademija, svečana priredba; manifestacija f.k. u povodu neke proslave, drž. praznika ili velike sp. priredbe, koja se održava na sceni (u sp. dvorani, na stadionu malih sportova, u kazalištu ili koncertnoj dvorani). Program a. najčešće sadrži: akademske sastave, prikaz vježbi iz sp. gimnastike, moderne ritmičke gimnastike, akrobatike, mačevanja, nar. kola i dr.

Akademik, Planinarsko-smučarsko društvo Univerziteta u Beogradu; njegova speleološka grupa osn. 1974, djeluje na području SRS.

Akademski aeroklub, organizacija u Beogradu; djelovala prije 1941; obnovljena 1949; istakla se kao pokretač i izvršilac brojnih akcija na polju unapređenja sp. zrakoplovstva; ekipni prvak Jugoslavije u zrakoplovnim modelarstvu 1963-64 u klasi F1 C1 i 1966 u klasi F2, brzina i zračni boj.

Akademski hokej klub → Zagreb, Hokej klub akademski sastav, složeni tjelovježbeni sastav koji izvode grupe vježbača (-ica), svih uzrasta, na svečanim priredbama (akademijama).

Akademski teniski klub (ATK), osn. 1928 u Zagrebu; ekipni prvak Jugoslavije za muškarce 1936, 1937, 1938 i 1940.

akademsko veslanje → veslanje

akcija (lat.), sp. igre: smišljeno ili spontano izveden čin, suštinska osnova igre. djelovanje igrača u organiziranju napada i obrane. U suvremenoj praksi izbjegava se primjena krutog sistema u igri, jer raznolikost a. pruža veće mogućnosti u ostvarivanju planiranih zadataka.

Akcijske igre (lat. ludi Actiaci), ant. zimske svečane igre koje su se održavale od ~28 do IX st. u Akciju, gdje ih je ustanovio car Oktavijan, u spomen svoje pobjede nad Markom Antonijem (~31).

akesis, linija starta za trčanje na starogrč. stadionu; a. je imao udubljena koja su slu-

AINTREE

AIBA,
amblem